

ORGANMISTRZOSTWO

Zdzisław Mollin

Odry, ul. Ks. J. Zawadzińskiego 16
89-651 Gotelp
tel. +48 606 757 161
NIP 5551205137

PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA

pw. św. STANISŁAWA KOSTKI

ul. Kościelna 1

76-004 SIANÓW

Program prac konserwatorskich i rekonstrukcyjnych przy organach w kościele parafialnym p.w. św. Stanisława Kostki w Sianowie.

Opis instrumentu:

Organy o pierwotnym wyposażeniu, posiadające podstawowe właściwości instrumentów z tej epoki. Czas powstania organów jest na dzień dzisiejszy nieokreślony. Organy mogły zostać zbudowane w latach **1870 – 1880** przez firmę:

Christian Friedrich VOELKNER z Duninowa k. Ustki.

Christian Friedrich Voelkner urodził się w 1831 roku. Nauki pobierał w Berlinie u znanego organmistrza Augusta Buchholza. Firmę założył w Duninowie w 1859 roku. W czasie istnienia firmy organy budował organy w Polsce, Niemczech i Rosji.

C.F. Voelkner zmarł w 1905 r. w Duninowie.

Instrument reprezentuje typowe cechy organów firmy C.F. Voelkner w zakresie dyspozycji głosów i cech brzmieniowych. Prospekt wraz z szafą organową ustawiony jest centralnie na emporze chórowej. Składa się z pięciu pól piszczałkowych o układzie piszczałek – płaskim. Piszczałki prospektowe (niegrające) to atrapy wykonane z drewna i metalu.

Organy wyposażone są w mechaniczną trakturę gry i registratury oraz wiatrownice klapowo – zasuwowe. Stół gry posiada dwie klawiatury ręczne oraz klawiaturę nożną i wbudowany jest centralnie w szafę organową pod prospektem jako szafka zamykana. Dyspozycja instrumentu to 12 pełnobrzmiących rejestrów: 7 w I Manuale, 3 w II Manuale oraz 2 w Pedale. Zakres klawiatury manuału C-f3, a pedału C-d1. Układ zasilający instrument w sprężone powietrze wyposażony jest w 3 miechy skrzyniowe z czerpakami nożnymi (Kalikant) oraz wentylator elektryczny, które to ustawione są w pomieszczeniu za organami. Powietrze do organów dostarczane jest przez kanał drewniany.

Prospekt organowy

Organy firmy : Christian Friedrich VOELKNER z Duninowa k. Ustki

Rok budowy: ok. 1870 – 1880

DYSPOZYCJA GŁOSÓW:

I Manual C-f''' = 54 klawiszy

1. Bordun	16'	piszczałki - drewno
2. Principal	8'	piszczałki - drewno i metal
3. Rohrflöte	8'	piszczałki - drewno i metal
4. Gambe	8'	piszczałki - drewno i metal
5. Octav	4'	piszczałki - drewno i metal
6. Gedact	4'	piszczałki - metal
7. Progreßsio har.	2-4 fach	piszczałki - metal

II Manual C-f''' = 54 klawiszy

8. Liebl. Gedact	8'	piszczałki - drewno i metal
9. Salicional	8'	piszczałki - drewno i metal
10. Flauto trav.	4'	piszczałki - drewno i metal

PEDAL C-d' = 27 klawiszy

11. Subbaß	16'	piszczałki - drewno
12. Octavenbaß	8'	piszczałki - drewno

Połączenia: Manual coppel   Pedal coppel

Urządzenia pomocnicze: Calcanten glocke

Stan zachowania:

Organy o oryginalnym wyposażeniu przedstawiają bardzo zły stan zachowania. Wszystkie elementy drewniane wyposażenia jak i szafy organowej oprócz kurzu i zabrudzeń po malowaniach zaatakowane są w dużym stopniu przez drewnojady. W największym stopniu ślady żerowania drewnojadów widać na piszczałkach drewnianych oraz wiatrownicach. W stole gry ślady po drewnojadach są na elementach płycin rejestrowych z włącznikami, klawiaturach, baczkiach klawiatur, obudowy a także w wewnętrznych urządzeniach połączeń. Okładziny klawiatur noszą znamiona zużycia eksploatacyjnego. Wentylator elektryczny zasilający organy w powietrze jest w stanie zagrażającym bezpieczeństwo elektryczne oraz pożarowe (pilne).

Miechy skrzyniowe z czerpakami oprócz zanieczyszczeń posiadają ślady zaatakowania przez drewnojady oraz znacznych perforacji skóry objawiających się przedmuchami powietrza z całego systemu.

We wiatrownicach klapowo-zasurowych wszystkie elementy (klapy-wentylowe, zasuwki rejestrowe, komory powietrzne oraz kloce i ławeczki piszczałkowe) wykazują nieszczelności spowodowane przez zużycie materiałowe oraz drewnojady.

Piszczałki drewniane zaatakowane są przez drewnojady oraz posiadają uszkodzone stroiki w krytych i otwartych piszczałkach. Piszczałki metalowe posiadają oprócz zanieczyszczeń także uszkodzenia mechaniczne spowodowane niekompetentnym serwisem w czasie strojenia piszczałek (np. uszkodzone lub wyrwane stroiki piszczałek otwartych i krytych oraz wgniecia korpusów i nóg piszczałkowych).

Program prac:

- Przeprowadzenie oględzin obiektu w celu ustalenia ich pierwotnej budowy i wyposażenia. Przygotowanie wykonawcy do prowadzenia prac renowacyjnych, powinno uwzględnić wszystkie informacje historyczne dot. warsztatu organmistrzowskiego – budowniczego przedmiotowych organów i stosowanych w nim rozwiązań konstrukcyjnych.
- Demontaż wszystkich elementów wyposażenia instrumentu, zapakowanie i transport
- Dezynsekcja elementów drewnianych poprzez nasączenie płynem owadobójczym, w tym podłogi pod instrumentem.
- Renowacja zespołu brzmienia (piszczałek)
  - oczyszczenie, renowacja i konserwacja oryginalnych piszczałek drewnianych
  - szpachtlowanie otworów po drewnojadach w piszczałkach drewnianych
  - uszczelnienie skórą stroików w drewnianych piszczałkach krytych
  - naprawa stroików w drewnianych piszczałkach otwartych
  - naprawa uszkodzonych nóg piszczałek drewnianych
  - zrekonstruowanie części piszczałek drewnianych z powodu zniszczeń po drewnojadach
  - oczyszczenie i mycie oryginalnych piszczałek metalowych
  - naprawa korpusów, nóg i stroików piszczałek metalowych
  - uszczelnienie skórą stroików w metalowych piszczałkach krytych
  - zrekonstruowanie części piszczałek metalowych
  - malowanie piszczałek z blachy cynkowej
  - naprawa i malowanie metalowych i drewnianych piszczałek prospektowych

- wstępna intonacja warsztatowa piszczałek po renowacji
- Prace konserwatorskie i rekonstrukcyjne wiatrownic
  - przeprowadzenie analizy elementów wyposażenia pod względem ich oryginalności, stanu zachowania i sprawności technicznej
  - konserwacja drewna wszystkich drewnianych elementów wiatrownic
  - naprawa, impregnacja, uszczelnienie kanceli powietrznych w uprzednio zdemontowanych wiatrownicach
  - naprawa i grafitowanie zasuw registrowych 12 sztuk
  - oskórowanie pod zasuwami
  - oskórowanie klap wentyli tonowych ok 162 sztuk
  - naprawa uszczelnień dla cięgieł klap tonowych
  - naprawa sprężyn i cięgieł z drutu dla klap tonowych
  - naprawa i uszczelnienie pokryw komór powietrznych
  - naprawa i impregnacja kłoców i ławeczek piszczałkowych
  - ustawienie piszczałek po rekonstrukcji w ławeczkach i na kłocach piszczałkowych wiatrownic
  - naprawa drewnianych konstrukcji piszczałkowych
- Prace konserwatorskie i renowacyjne systemu powietrznego
  - oczyszczenie i konserwacja 3 miechów systemu skrzyniowego oraz kanałów drewnianych
  - nowe oskórowanie fałd, naprawa uszkodzeń i wyklejenie papierem płycin wewnątrz 3 miechów skrzyniowych
  - naprawa i uszczelnienie skórą drewnianych kanałów powietrznych
  - wykonanie regulatorów powietrza i podłączenie do miechów
  - naprawa nożnego urządzenia kalkującego powietrze
  - naprawa metalowych kondukt powietrznych
  - wykonanie obudowy dla wentylatora elektrycznego
  - kupno nowego o właściwej wydajności powietrza wentylatora cichobieżnego z firmy zagranicznej (Konyves-Węgry)
  - podłączenie wentylatora z miechami i regulatorami drewnianym kanałem powietrznym
  - ustalenie oryginalnego ciśnienia powietrza na 3 miechach skrzyniowych
- Renowacja stołu gry (kontuaru)
  - oczyszczenie, naprawa i konserwacja 2 klawiatur manualowych
  - oczyszczenie, naprawa i polerowanie okładzin klawiszy (białe)
  - nowe filcowanie otworów w klawiszach klawiatur
  - naprawa i lakierowanie baczek klawiatury
  - naprawa i rekonstrukcja uszkodzonych elementów w stole gry wraz z kolorystyką wnętrza
  - naprawa i rekonstrukcja włączników registrowych i pomocniczych oraz porcelanowych tabliczek z nazwami głosów
  - naprawa klawiszy i sprężyn oraz nowe filcowanie klawiatury pedałowej oraz lakierowanie
  - zrekonstruowanie ławki organowej
  - montaż włącznika organowego dmuchawy i oświetlenia w kontuarze

- montaż oświetlenia LED pulpitu nutowego i klawiatury pedałowej
- Naprawa mechanicznej traktury gry i registratury
  - naprawa elementów mechanicznej traktury gry (abstrakty, kątowniki, ciągła)
  - naprawa elementów mechanicznej traktury rejestrowej (wahacze, drążki)
  - naprawa mechanicznych elementów Manual i Pedal coppel
  - regulacja traktury gry i registratury
- Prospekt organowy z szafą organową
  - oczyszczenie i konserwacja drewnianej obudowy organowej
  - naprawa zamków oraz zawiasów otwieranych pływ szafy organowej i kontuaru
- Montaż techniczny podzespołów
  - montaż kontuaru na chórze organowym
  - montaż wiatrownic na konstrukcjach po naprawie
  - montaż miecha i kanałów powietrznych
  - podłączenie rurkami piszczałek wystawionych
  - podłączenie mechanicznej traktury gry i registratury
  - montaż piszczałek na wiatrownicach
  - transport pracowników i podzespołów organowych
- Intonacja i strojenie piszczałek
  - po montażu piszczałek na wiatrownicach, intonacja poszczególnych rejestrów organowych na ustalonym ciśnieniu powietrza
  - strojenie końcowe piszczałek wg stroju firmy Voelkner

Oczekiwania:

Po wykonaniu powyższych prac renowacyjno – rekonstrukcyjnych instrument będzie mógł służyć parafii podczas liturgii oraz jako instrument akompaniujący śpiew podczas uroczystości kościelnych a także podczas koncertów muzycznych organizowanych w kościele. Wykonane prace zapewnią także bezpieczne użytkowanie organów podczas pracy systemu powietrznego (cichobieżny wentylator elektryczny).

Sporządził:
Organmistrz Zdzisław Mollin
ODRY, styczeń 2023

ORGANMISTRZOSTWO

Zdzisław Mollin

ODRY, 89-651 Gotel
ul. Ks.J. Zawadzkiego 16
tel./fax 52 398 61 42, kom. 606 757 161
www.mollin-organy.com.pl
e-mail: zmollin@mollin-organy.com.pl

